МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Бюджетно-податкова політика та регіональний розвиток України

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції

22 травня 2015 року

Ірпінь
2015

УДК 336.143;336.221.4;332.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261.3-18я431
Б98

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету державної податкової служби України
(протокол № 11 від 23.04.2015)

Редакційна колегія: Пашко П. В., д.е.н., професор; **Тарангул Л. Л.**, д.е.н., професор; **Андрущенко В. Л.**, д.е.н., професор; **Воронкова О. М.**, д.е.н., професор; **Новицький А. М.**, д.ю.н., професор; **Пилипів В. В.**, д.е.н., професор; **Шпабій К. І.**, д.е.н., професор.

Б98 Бюджетно-податкова політика та регіональний розвиток України : матер. міжнародн. наук.-практ. конференції, 22 травня 2015 р. / Міністерство освіти і науки України, Національний університет державної податкової служби України. – Ірпінь : Видавництво НУДПСУ, 2015. – 556 с.

ISBN 978-966-337-380-5

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Бюджетно-податкова політика та регіональний розвиток України», яка присвячена науковій школі професора Л. Л. Тарангул і відбулася 22 травня 2015 року на базі Національного університету державної податкової служби України.

Розглянуто концептуальні засади бюджетно-податкової політики в сучасних економічних реаліях господарювання та визначено її вплив на фінансову безпеку держави. Досліджено особливості бюджетного та податкового регулювання регіонального розвитку з метою підвищення фінансової децентралізації та результативності реалізації регіональної політики держави. Розкрито теоретичні та практичні аспекти формування й оцінки податкового потенціалу регіону. Визначено ефективність імплементації міжнародного досвіду у податкову систему України. Обґрунтовано необхідність удосконалення інституційного забезпечення податкового менеджменту з урахуванням досвіду європейських країн з метою впровадження процесу стратегічного бюджетного планування та прогнозування в Україні. Вивчено актуальні проблеми та перспективи реформування податкової системи України з урахуванням нормативно-правових засад її функціонування.

Видання призначене для науковців, викладачів, економістів, фінансистів, юристів, студентів вищих навчальних закладів, працівників органів державного управління, місцевого самоврядування та суб'єктів господарської діяльності.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Тези друкуються в авторській редакції. За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 336.143;336.221.4;332.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261.3-18я431

ISBN 978-966-337-380-5

© Видавництво Національного університету ДПС України, 2015

ЗМІСТ

Вступне слово.....16

Андрущенко В. Л.
Чи існує проблема множинності податків?
(Дрібні податки, збори і платежі у країнах Євросоюзу).....18

Анисимова М. Ф.
Бюджетно-налоговая политика
и евроинтеграционные планы Украины:
достижим ли баланс между «ХОТИМ» и «МОЖЕМ»?.....21

Бакаева О. Ю.
К вопросу о косвенном налогообложении
в области таможенного дела: политико-правовой аспект.....26

Баранник Л. Б.
Виховання податкової культури як напрям розвитку
податкової політики в Україні.....34

Беликов Е. Г.
Социальные ориентиры правовой политики государства
в бюджетной и налоговой сферах.....38

Білоус В. Т.,
Бригінець О. О.
Вплив реалізації механізму податкового компромісу
на стан фінансової безпеки держави.....43

Боголіб Т. М.
Пріоритетні напрями бюджетної політики України
в умовах структурних реформ.....47

Борейко Н. М.
Сучасний стан оподаткування суб'єктів
електронної комерції в Україні податком
на прибуток підприємств.....53

Бугай Т. В.
Напрями реформування фінансового забезпечення
місцевого самоврядування в Україні.....56

Ігнатко Н.
Управління фінансами домогосподарств як інструмент забезпечення їх фінансової безпеки 263

Ілюк Ю. В.
Оподаткування благодійних організацій у сучасних умовах господарювання 267

Ілюк І. В.
Податковий контроль та протидія ухиленню від оподаткування у системі податкового адміністрування 271

Ісецька Н. М.
Формування вітчизняної фінансово-правової системи у контексті врахування досвіду європейських країн 276

Іщовий А. В.,
Ісова Т. А.
Удосконалення єдиного податку як джерела розвитку сільських територій 280

Любода Н. О.
Конвергенція фіскальної політики: євроінтеграційний контекст 284

Луніна І. О.
Напрями удосконалення бюджетної підтримки розвитку регіонів України 286

Макарчук І. М.
Бюджетне регулювання регіонального розвитку 290

Малишкін О. І.
Коригування прибутку до оподаткування в Україні і Німеччині: аналіз сумісності 295

Малишко В. В.
Бюджетно-податкова політика України 299

Мартиненко В. В.
Теоретичні підстави розробки проблеми податкової безпеки держави 303

УДК 338.07

В. В. Мартиненко, к.е.н.,
Національний університет ДПС України

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДСТАВИ РОЗРОБКИ ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Реалії сьогодення висувають податкову безпеку, якщо не на перший план, то в перелік основних інструментів регулювання, які формують сучасні концептуальні підходи до розвитку національної економіки. Така тенденція пов'язана з тим, що податки відображають одну із найважливіших сторін існування держави, підприємництва, суспільства та кожного громадянина і є важливим напрямом розвитку теорії економічної безпеки.

Визначаючи сутність поняття «податкова безпека», необхідно враховувати роль і місце податків у забезпеченні функціонування національної економіки через реалізацію їх фіскальної та регулюючої функції. Виходячи з цього, податкову безпеку варто розглядати як стан захищеності податкової системи та її інституту, при якому забезпечується гармонізація процесу оподаткування та гарантоване надходження податкових платежів до бюджету, а також формується фінансовий потенціал, достатній для захисту податкових інтересів бізнесу, суспільства та держави від реальних і потенційних загроз зовнішнього та внутрішнього походження.

Форма розвитку економіки та суспільства, зокрема сьогодні, й визначає складність досліджуваного поняття, різнобічність якого полягає у тому, що податкова безпека як категорія характеризується водночас правовим, соціальним та економічним характером. Це зумовлює необхідність забезпечення належного рівня функціонування податкової безпеки шляхом впорядкування напрямів податкової політики держави, регіонів та господарюючих суб'єктів, враховуючи взаємозв'язок із загальною фінансово-економічною, соціальною політикою через їх правове регламентування [1, с. 243–244].

До напрямів забезпечення податкової безпеки України варто віднести:

1) формування умов забезпечення податкової безпеки;

2) визначення суб'єктного складу учасників забезпечення сфери оподаткування;

3) розробку методів оцінки рівня податкової безпеки;

4) виявлення способів забезпечення податкової безпеки.

Так, до першочергових умов забезпечення податкової безпеки держави можна віднести:

– якість національної правової бази системи оподаткування та ступінь її гармонізації з міжнародними стандартами;

– розробку довгострокової концепції податкової безпеки та стратегії її забезпечення;

– забезпечення однакового рівня податкової безпеки в усіх регіонах країни;

– ресурсне забезпечення та якість діяльності інститутів податкової системи;

– свідоме дотримання податкової дисципліни платниками податків.

Слід зазначити, що даний перелік є не зовсім повним, але навіть, в такому складі умови формування податкової безпеки України не забезпечуються належним чином, що, в свою чергу, створює передумови для існування реальних та потенційних загроз як у податковій, так і в економічній безпеці загалом.

Політика забезпечення податкової безпеки держави повинна реалізовуватись на всіх рівнях територіального управління країною, зокрема, через узгодження дій державних, громадянських та ринкових регуляторів. Важливим аспектом формування податкової безпеки є суб'єктний склад учасників забезпечення сфери оподаткування. Такими суб'єктами є:

– законодавчі органи, які здійснюють нормативно-правове регулювання податкових відносин;

– органи виконавчої влади, функціями яких є адміністрування та податковий контроль;

– платники податків, дотримання якими податкової дисципліни є важливою умовою забезпечення належного рівня податкової безпеки.

Методи оцінки рівня податкової безпеки повинні грунтуватися на: теоретичній базі системи оподаткування, сформованих групових показниках (індикаторах) та їх порогових значеннях, методиці розрахунку інтегрального показника рівня економічної безпеки держави. В Україні визначення та алгоритм розрахунку рівня економічної безпеки держави на законодавчому рівні закріплено в Методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [2], в яких не представлено жодного індикатора оцінки стану податкової системи. До таких індикаторів пропонуємо включити:

– питому вагу податків у ВВП країни та в загальній сумі доходів бюджету;

– рівень пільгового оподаткування;

– співвідношення прямих і непрямих податків [3, с. 19];

– суму та структуру податкових надходжень до державного, обласних та місцевих бюджетів;

– податкові ставки;

– частку бюджету галузей економіки, яка йде на сплату податків [4, с. 206, 218].

За допомогою способів забезпечення податкової безпеки, в першу чергу, повинна здійснюватися протидія застосуванню різних схем уникнення оподаткування. Так, до таких способів можуть належати: правильність визначення податкових ставок, правильність визначення бази оподаткування та застосування передбачених законодавством податкових пільг і преференцій якісного проведення податкових перевірок.

Насамкінець зазначимо, що податкова система може виступати як один з допоміжних засобів забезпечення національної економічної безпеки, так і стати джерелом посилення загроз та ризиків. Така двояка роль податків багато в чому залежить від особливостей розвитку національної економіки та економічної політики уряду загалом. Кризовий стан національної економіки

та прорахунки економічної політики обов'язково призводять потреби реформування податкової системи заради того, щоб передити її трансформацію у загрозу безпеці держави, залиш чи її без фінансових ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Виклюк М. І. Податкова безпека: дуалістичність еконо чної природи трактування змісту основних характеристи М. І. Виклюк, В. В. Гресик // Інноваційна економіка. – 201 № 5 [43]. – С. 242–246.

2. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня еконо чної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвит і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 [Електронний ресур – Режим доступ http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ME131588.html.

3. Стратегічне управління національним економічним ро витком: в 2 т.: [монографія / за заг ред. О. В. Кендюхова]. – Д нецьк: ДВНЗ «ДонНТ», 2013. – Т. 2. – 392 с.

4. Макроэкономический анализ и экономическая полити на базе параметрического моделирования : научная монограф [А. А. Ашимов, Б. Т. Султанов, Ж. М. Адидов и др.]. – М.: Изд тельство физико-математической литературы, 2010. – 284 с.